

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **W. P.**

skazanego z art. 177 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 14 lutego 2024 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 6 czerwca 2023 r., sygn. akt IV Ka 511/23,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Strzelinie

z dnia 28 września 2021 r., sygn. akt II K 86/21,

na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł:

nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Strzelinie wyrokiem z dnia 28 września 2021 r., sygn. akt II K 86/21, uznał W. P. za winnego popełnienia wykroczenia z art. 87 § 1 k.w., za które wymierzył mu karę grzywny w wysokości 500 zł (pkt I) oraz przestępstwa z art. 177 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k., za które wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności (pkt II). Względem skazanego orzeczono także zakazy prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 6 miesięcy – za popełnione wykroczenie (pkt III) i dożywotnio – za popełnione przestępstwo (pkt V). Ponadto, na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono W. P. okres

zatrzymania w sprawie (pkt IV), jak również rozstrzygnięto o kosztach procesu (pkt VI i VII).

Sąd Okręgowy we Wrocławiu, wyrokiem z dnia 6 czerwca 2023 r., sygn. akt IV Ka 511/23, na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę W. P. (skarżącego wyrok sądu pierwszej instancji w części, tj. w zakresie rozstrzygnięć zawartych w pkt II, V, VI i VII), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż:

- dokonał zmiany opisu przypisanego W. P. w pkt II wyroku sądu pierwszej instancji przestępstwa, uznając go za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k., za które to na podstawie art. 178 § 1 k.k. w zw. z art. 60 § 2 i § 6 pkt 3 k.k. wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I a),
- w miejsce rozstrzygnięcia zawartego w pkt IV wyroku sądu pierwszej instancji zaliczył ww. okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania w sprawie (pkt I b),
- w miejsce rozstrzygnięcia zawartego w pkt V wyroku sądu pierwszej instancji orzekł wobec ww. zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat (pkt I c),
- w miejsce rozstrzygnięcia zawartego w pkt VII zasądził od W. P. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe (pkt I d).

W pozostałym zakresie wyrok sądu pierwszej instancji utrzymał w mocy (pkt II) i orzekł o kosztach procesu za postępowanie odwoławcze (pkt III).

Powyższy wyrok został zaskarżony w całości przez obrońcę skazanego, który podniósł przy tym następujące zarzuty:

1. rażącą obrazę prawa materialnego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 177 § 1 i 2 k.k. przez brak dokonania przez sąd *ad quem* analizy zaistnienia negatywnych przesłanek obiektywnego przypisania skutku podczas gdy ze stanu faktycznego sprawy wynika wprost, iż doszło do kolizji odpowiedzialności za skutek a zatem okoliczności faktyczne uzasadniają co najmniej zbadanie czy ów skutek sprawcy można w ogóle przypisać, w sytuacji poczynienia przez sąd drugiej instancji ustalenia, iż to zachowanie P. Z., znajdującego się w stanie upojenia alkoholowego, leżącego częściowo na jezdni jak i poboczu, w pozycji utrudniającej jego zauważenie, stanowiło stworzenie stanu zagrożenia i sytuacji wypadkowej, która to doprowadziła do śmierci pokrzywdzonego;
2. rażącą obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na

treść zaskarżonego wyroku, przez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegającą na braku ustosunkowania się w wyroku sądu odwoławczego do błędnej wykładni znamienia skutku, braku wieloaspektowej analizy odpowiedzialności karnej, koniecznej w złożonym układzie sytuacyjnym, gdzie pokrzywdzony poprzez naruszenie reguł postępowania przyczynia się do powstania skutku. Braku wskazania, które naruszenie reguł w realiach niniejszej sprawy, w istocie, w sposób wręcz karygodny zwiększało ryzyko jego wystąpienia, w sytuacji gdy wyłącznie przyczynienie się znacząco zwiększające ryzyko wystąpienia skutku pozwala na przypisanie prawnokarnej odpowiedzialności za ów skutek, w konsekwencji zatem nie rozważenie przez sąd drugiej instancji zarzutu apelacji dotyczącego obrazy art. 177 § 1 i 2 k.k. a także brak zbadania czy przyczynienie się P.Z. nie jest na tyle daleko idące, iż może prowadzić do uwolnienia sprawcy od odpowiedzialności za skutek przy jednoczesnym wskazaniu, iż zachowanie P. Z., znajdującego się w stanie upojenia alkoholowego, leżącego częściowo na jezdni jak i poboczu, w pozycji utrudniającej jego zauważenie, stanowiło stworzenie stanu zagrożenia i sytuacji wypadkowej, która to doprowadziła do śmierci pokrzywdzonego;

3. rażącą obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, przez naruszenie art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. polegającą na skazaniu oskarżonego za czyn, który nie odpowiada wszystkim znamionom czynu z art. 177 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 178 § 1 k.p.k., gdyż w opisie czynu brak jest wzmianki o charakterze naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym przez oskarżonego (w zakresie podmiotu przestępstwa) poprzez brak wskazania w jakiej postaci świadomości pozostawał oskarżony co do naruszonej przez niego reguły postępowania;
4. rażącą obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, przez naruszenie art. 413 § 2 k.p.k., objawiającą się brakiem wskazania w opisie czynu, iż P. Z. znajdując się w stanie upojenia alkoholowego, leżąc częściowo na jezdni jak i poboczu, w pozycji utrudniającej jego zauważenie, stworzył stan zagrożenia i sytuację wypadkową, która to doprowadziła do śmierci pokrzywdzonego;

5. rażąco obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, przez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegającą na braku ustosunkowania się w wyroku sądu odwoławczego do zarzutów apelacji dot. oddalenia wniosków dowodowych oskarżonego oraz zarzutów w przedmiocie dokonania oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób dowolny, z przekroczeniem zasady swobodnej oceny dowodów, wbrew zasadzie obiektywizmu, przy nieuwzględnieniu zasad logicznego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, ograniczając się do powtórzenia ustaleń sądu *meriti* i nie pochyłając się nad wskazanymi w apelacji rozbieżnościami i sprzecznościami, co w konsekwencji doprowadziło do ograniczenia prawa do obrony oskarżonego.

W świetle tak sformułowanych zarzutów obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i zmienionego nim wyroku Sądu Rejonowego w Strzelinie z dnia 28 września 2021 r., sygn. akt II K 86/21 w części, tj. w punktach II, V, VI i VII jego sentencji i uniewinnienie skazanego oraz zasądzenie na rzecz oskarżonego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego w wysokości ustawowej.

W złożonej kasacji zawarto także wniosek o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Rejonowego w Strzelinie z dnia 28 września 2021 r., sygn. akt II K 86/21 zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 6 czerwca 2023 r., sygn. akt IV Ka 511/23 w zakresie punktów II, V, VI i VII sentencji orzeczenia. Jak wskazuje obrońca zasadność złożonego wniosku wynika z podniesionych zarzutów kasacyjnych, albowiem w jego ocenie istnieją istotne podstawy do uniewinnienia skazanego. Ponadto, obrońca podkreśla, że za wstrzymaniem wykonania zaskarżonego kasacją orzeczenia przemawia także to, że skazany wykonuje zawód rolnika, a orzeczona kara pozbawienia wolności oraz zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych spowoduje wstrzymanie prac na polach uprawnych, co doprowadzi do nieodwracalnych dla niego skutków w postaci wieloletnich strat. Na jego utrzymaniu pozostaje żona oraz dzieci, a nadto W. P. wspiera finansowo swoją matkę i jest on jedyną osobą, która się nią zajmuje.

Odpowiedź na przedmiotową kasację złożył prokurator, który wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy nie zasługiwał na uwzględnienie.

Wskazując na brzmienie art. 532 § 1 k.p.k., należy przypomnieć, że w razie wniesienia kasacji Sąd Najwyższy może wstrzymać wykonanie zaskarżonego orzeczenia, jak i innego orzeczenia, którego wykonanie zależy od jej rozstrzygnięcia. W treści przepisu art. 532 k.p.k. ustawodawca nie wskazał przesłanek wstrzymania wykonania zaskarżonego orzeczenia, niemniej jednak nie budzi żadnych wątpliwości, iż rozwiązanie zawarte w wyżej wymienionym przepisie winno mieć charakter wyjątkowy, albowiem stanowi ono odstępstwo od zasady natychmiastowej wykonalności wyroków (*vide* art. 9 § 3 k.k.w.). Zgodnie z ugruntowaną linią orzecniczą Sądu Najwyższego zastosowanie wskazanej instytucji wymaga kumulatywnego zmaterializowania się dwóch warunków. Pierwszym z nich jest wystąpienie *już prima facie* oczywistej zasadności zarzutów podniesionych w nadzwyczajnym środku odwoławczym. Z kolei drugim będzie wykazanie przez wnioskodawcę, iż dalsze wykonywanie orzeczenia mogłoby wywołać wyjątkowo dolegliwe i nieodwracalne dla skazanego skutki (zob. m.in.: postanowienie SN z dnia 8 lutego 2022 r., II KO 111/21; postanowienie SN z dnia 18 stycznia 2022 r., III KK 495/21; postanowienie SN z dnia 10 lutego 2022 r., IV KK 664/21; postanowienie SN z dnia 18 listopada 2021 r., III KK 391/21). Wobec tego dopiero łączne spełnienie wskazanych warunków daje asumpt do rozważenia zasadności wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia.

Nie przesądzając o treści przyszłego rozstrzygnięcia, które zapadnie po merytorycznym rozpoznaniu kasacji należy zauważyć, że wstępna analiza podstaw oraz motywacji tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia dokonana w ograniczonym zakresie, bowiem tylko w zakresie niezbędnym dla rozpoznania rzeczonego wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia, nie wskazuje na to, aby taka sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie. Podniesione przez wnioskodawcę argumenty nie pozwalają na uznanie ewidentnej, niejako „rzucającej się w oczy” wadliwości zaskarżonego wyroku, co potwierdza również stanowisko prokuratora zawarte w odpowiedzi na kasację. Obrońca skazanego nie wskazuje na uchybienia

z art. 439 § 1 k.p.k., a podniesione zarzuty nie są na tyle oczywiste, aby na tym etapie móc jednoznacznie przesądzić o ich zasadności czy niezasadności. Kwestia ich ewentualnej skuteczności wymaga pogłębionej analizy akt sprawy, co nastąpi na rozprawie.

Odnosząc się zaś do argumentacji obrońcy dotyczącej nieodwracalnych skutków i strat, jakie wykonanie wyroku niesie dla sytuacji zawodowej oraz rodzinnej skazanego, to należy zauważyć, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie wskazuje się, że tego rodzaju okoliczności nie uzasadniają zastosowania instytucji z art. 532 k.p.k. Mogą natomiast stanowić co najwyżej podstawę do skorzystania przez W. P. z instytucji prawa karnego wykonawczego jak odroczenie wykonania kary czy przerwa w jej wykonaniu (zob. m.in.: postanowienie SN z dnia 19 sierpnia 2022 r., II KK 311/22; postanowienie SN z dnia 16 sierpnia 2023 r., IV KK 281/23).

Podsumowując, należało stwierdzić brak podstaw do uwzględnienia wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją orzeczenia. Raz jeszcze podkreślić należy, iż przedmiotowa decyzja w żadnej mierze nie przesądza o treści przyszłego rozstrzygnięcia co do wniesionego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, która to kwestia będzie przedmiotem rozstrzygnięcia na rozprawie, po szczegółowej analizie materiałów sprawy. Rozstrzygnięcie wniosku złożonego w oparciu o przepis art. 532 § 1 k.p.k. nie stanowi swego rodzaju prejudykatu w postępowaniu kasacyjnym, dlatego też w żaden sposób nie rzutuje ono na kierunek przyszłego rozstrzygnięcia odnośnie kasacji. Nie oznacza nawet, iżby procesowo niedopuszczalne było w przyszłości uznanie zarzutów postawionych w kasacji za oczywiście zasadne (zob. postanowienie SN z dnia 11 marca 2022 r., III KO 12/22).

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[J.J.]